

ווארט ותנאים – למנהג חב"ד

כתובות קב, ב

אמר רב דאמר רב גידל אמר רב כמה אתה נותן לבנך כך וכך כמה אתה נותן לבתך כך וכך עמדו וקדשו קנו הן הן הדברים הנקנין באמירה.

בבא בתרא ג, א

וכי קנו מידן מאי הוי קנין דברים בעלמא הוא, בשקנו מידן ברוחות.

נחלת שבעה – נוסח התנאים

וכל הא דלעיל קבלו עליהם שני הצדדים הנ"ל לאשר ולקיים בח"ח ובשד"א ובקנס חצי הנדוניה, והקנס לא יפטור את החרם והחרם לא יפטור את הקנס ... ומחמת קטט ועידור ח"ו יעמוד כתקנת קהלות שו"ם.

רמ"א אהע"ז סי' נא

אם אמר אתן כך וכך, וכן חתן שפסק לעשות לה כתובה כך וכך, ובשעת הנשואין חוזרין בהם, עיין בחו"מ סי' רמ"ה אם צריך לקיים מצד הקנין. אבל מצד הקנס שפסקו על עצמן ודאי צריך לקיים. ולכן נהגו לעשות תנאים חדשים קודם הנשואין.

בית שמואל שם ס"ק י

הקנין הוא קנין אתן ולא מהני, ואין חיוב עליו אלא מחמת הבושת, לכן הוא פטור אם נותן הקנס. וצריך לומר הא שעושים קנין במדינות פולין מן בעלי הדברים אינו אלא לאמת הדברים.

שוע"ר הל' רבית

יז כתיבת התנאים שנתחייב בקנס אם לא ישלם הנדן.

שוע"ר הל' עדות

טז נהגו לכתוב תנאים אחרונים בשעת הנשואין, ולא די בראשונים, מפני שבראשונים אין שני הצדדים מחייבים את עצמם בלשון חיוב על נפשם, כי שמא יחזור בו אחד מהצדדים מאיזו סבה ורוצה להפטר בקנס לבד, כי החרם הכתוב בתנאים אינו כלום עד שיקבלהו בפירוש (ולא נכתב אלא לסלק דין אסמכתא מן הקנס לדברי הכל).

שו"ת אדה"ז סי' נו

הנה אמת נכון הדבר, והוא קבלה בידנו מרבותינו קדושי עליון נ"ע, שלא לבטל השידוך בעבור שום דררא דממונא, ויש חשש סכנה בזה ח"ו.

אג"ק ח"ז אגרת א'תתפז

מ"ש במכתבו שבדעתו לכתוב תנאים ביום החתונה, הנה אין מקום לספק ונכון לעשות כן.

אג"ק ח"י אגרת ג'שכו

כותבת אודות ההצעות שהיו לה בשידוכין קודם שנשאת לבעלה, אבל אינו ברור ממכתבה אם היו גם כן תנאים ואחר כך ביטול תנאים או רק דברים ולא יותר, וטוב יהי' אם תבאר לרב במקומה את הפרטים בזה, ויוכל להחליט אם אין כל מקום לבקשת מחילה.

אג"ק ח"י"ג אגרת ד'תו

זהו הנוסח מכ"ק אדמו"ר הצמח צדק, ויש תחת ידי פוטוגרפיא מהתנאים, והצ"צ הוסיף גם בגוף כתי"ק, וגם בו אין סופי השורות שוות וכו', נוסף על שאין נמצא שם ע"ד קנס וכו'.

